

binnenland

Een nieuw lessenpakket moet racisme en stereotiepe beelden, die de leefwereld van 11- en 12-jarigen zijn binnengeslopen, counteren.

Dekoloniseren kun je leren

De makers van het nieuwe lessenpakket koppelen de vroegere kolonisatie aan **ongelijkheid en racisme vandaag**. © afp

VAN ONZE REDACTEUR

STIJN COOLS

BRUSSEL | Een rollenspel over het leven in Elisabethstad in 1954 en hoe dat verschilde voor Europeanen en Congolezen, een groepsbespreking van hoe mensen met een zwarte huid afgebeeld worden in reclame, op video en in andere media, en papieren iconen van bijvoorbeeld een diamant of een hand die zich bevrijdt van een keten die leerlingen op een tijdlijn mogen leggen.

Die didactische middelen maken allemaal deel uit van een nieuw lessenpakket over dekolonisering. Dat mikt specifiek op de derde graad van het basisonderwijs. 'Een primeur voor die leeftijd', klinkt het bij Studio Globo. Deze ngo specialiseert zich in ontwikkelingseducatie en is in heel Vlaanderen actief. Vandaag vindt de voorstelling van het pakket over dekolonisering plaats. Leerkrachten mogen er vrij uit putten.

Wie de handleiding leest, ziet dat de makers een brug willen

slaan tussen vroeger en nu. Dat doen ze onder meer door mensen uit de Congolese diaspora zelf hun verhaal te laten vertellen. Maar ook door de koppeling te maken met ongelijkheid en racisme vandaag: van de - ondertussen aangepaste - affiche van de Oerwoudfuif in Hansbeke tot schrijfster Sabrine Ingabire die getuigt over de gebrekkige beeldvorming over zwarte mensen in Vlaanderen.

Dekoloniseren is het doel. 'Wij willen beter samenleven', zegt educatief medewerker Hanne Keppens. Een lessenreeks over dekolonisering helpt volgens haar bij het counteren van het racisme en de stereotiepe beelden die de leefwereld van leerlingen van elf en twaalf jaar zijn binnengeslopen.

Afgehakte handen

Vier thema's staan centraal: macht, rijkdommen, gedachtegoed en wetenschap. 'Op die manier willen we laten zien dat het verhaal van kolonisering veel

complexer is dan zomaar ergens anders de baas spelen', zegt Keppens.

Het lesmateriaal is op maat gemaakt van elf- en twaalfjarigen. 'We willen niet te diep ingaan op de afgehakte handen. Dat kan op die leeftijd nog traumatiserend zijn. Maar we willen wel dat ze goed begrijpen waarom er bijvoorbeeld een kunstenaar rode

verf uitkapt over een standbeeld van Leopold II.'

Dat diverse stemmen uit de diaspora aan bod komen, is essentieel voor de makers. Ze willen de mensen zelf een stem geven. 'Iets dat in het verleden te weinig gebeurd is.' Onder anderen muzikant Ronny Mosuse en opinie-aanklager Dalilla Hermans hebben hun inzichten gedeeld en komen aan bod in getuigenissen.

Nieuwe eindtermen

Professor geschiedenisdidactiek en voorzitter van de Vlaamse Vereniging voor Leraren Geschiedenis en Cultuurwetenschappen Karel Van Nieuwenhuyse (KU Leuven) is gehoord bij de totstandkoming. 'Ik vind dit een mooie shift in het lessenpakket', zegt hij.

'Als we kijken naar de leerboeken geschiedenis in het secundair onderwijs, dan is er wel aandacht voor de dekolonisering, maar wordt er geen link gelegd met de huidige situatie. Als er dan toch

iets over vandaag instaat, is het vaak de suggestie dat de problemen in Congo interne problemen zouden zijn. Dat heeft een impact op hoe jongeren naar dat land kijken.'

Dit pakket mikt op een nog jonger publiek dan het secundair onderwijs. Dat vindt Van Nieuwenhuyse geen probleem. 'Er is genoeg onderzoek dat aantoont dat je op die leeftijd historisch besef begint te krijgen. Dan is het echt van belang om op een goede manier te leren hoe heden en verleden in elkaar haken.'

Van Nieuwenhuyse merkt hoe het Vlaamse geschiedenisonderwijs de afgelopen jaren stappen vooruit heeft gezet. 'Het wordt een stuk kritischer. Niet uitsluitend het westerse perspectief komt aan bod, het Congolese perspectief komt ook binnen, heel voorzichtig wel. Ik denk dat met de komst van nieuwe leerboeken, door de nieuwe eindtermen, er nog meer nuance aan de dag gelegd zal worden.'

'Er is genoeg onderzoek dat aantoont dat jongeren al op die leeftijd historisch besef beginnen te krijgen'

KAREL VAN NIEUWENHUYSE
KU Leuven